

waterschap
**vallei en
veluwe**

Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn

T (055) 527 29 11
E info@vallei-veluwe.nl
I www.vallei-veluwe.nl

Projectplan KRW-weteringen Noordelijke IJsselvallei (ontwerpbesluit)

1 Projectbeschrijving

1.1 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?

In het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) worden in de Noordelijke IJsselvallei maatregelen genomen om een goede ecologische toestand van het KRW-waterlichaam weteringen te realiseren. Langs de Nieuwe Wetering, Nijbroekse Wetering en Terwoldse Wetering zijn op vijf locaties gronden in eigendom verworven om daarvoor in 2015 inrichtingsmaatregelen te treffen. Het nemen van ecologische maatregelen is gericht op de verbetering van omstandigheden voor amfibieën, macrofauna, macrofyten (waterplanten) en vissen en zorgt voor meer structuur- en stromingsvariatie in de weteringen.

De vijf locaties liggen in het landschap van de broekontginningen met weteringen, wegen en historische dijkjes als belangrijkste structurelementen. De huidige cultuurtoestand is voornamelijk grasland en bouwland. De vijf plangebieden betreffen:

1. Stapsteen Terwoldse Wetering;
2. Stapsteen Disbergen-2, Nieuwe Wetering;
3. Stapsteen Nijbroekse Wetering;
4. Natuurvriendelijke oever Nijbroekse Wetering Kampweg;
5. Natuurvriendelijke oever Nijbroekse Wetering Middendijk.

Voor de ligging van de vijf locaties wordt verwezen naar het inrichtingsplan (bijlage 1). In de huidige situatie ligt langs de weteringen een smalle onderhoudsroute voor smalspooronderhoud, op de Terwoldse en Nijbroekse Wetering wordt varend onderhoud gepleegd. Drie van de vijf percelen liggen geïsoleerd van openbare wegen. Locatie 1 Terwoldse Wetering en locatie 2 Disbergen-2 zijn redelijk goed bereikbaar vanaf de openbare weg.

In de toekomstige situatie zijn de vijf percelen ingericht, zodat het leefgebied geschikter is gemaakt voor macrofyten, macrofauna en vissen. Het onderhoud wordt gepleegd met breedspooromachines op doorgaande onderhoudsroutes. Aan het hydraulisch profiel van de weteringen zelf worden geen wijzigingen gedaan. Locatie 1 wordt geschikt gemaakt om tijdelijk maaisel op te slaan.

Voor het realiseren van de toekomstige situatie worden de volgende maatregelen genomen:

- Het vergraven van taluds en onderhoudspaden
- De aanleg van bypasses;
- De aanplant van bosschages.
- Het aanleggen van duikers voor de doorgaande onderhoudsroute.

Tabel 1 geeft een overzicht van de opgave per locatie. In bijlage 1 is het inrichtingsplan toegevoegd. Hierin treft u onder andere in de bijlagen het definitieve ontwerp aan van elke locatie, inclusief dwarsdoorsnedes.

Tabel 1 Overzicht opgave per locatie

Locatie	Watergang	Opgave oevers (km)	Opgave perceel (ha)	Opgave maatregel	Gemeente
1	Terwoldse Wetering	0,27	0,67	Stapstenen+NVO	Epe
2	Nieuwe Wetering/Disbergen	0,11	1,93	Stapstenen+NVO	Apeldoorn
3	Nijbroekse Wetering	0,28	1,06	Stapstenen+NVO	Voorst
4	Nijbroekse Wetering	0,55	0,55	NVO	Voorst
5	Nijbroekse Wetering	0,63	0,63	NVO	Voorst

In het geval van een natuurvriendelijke oever (NVO) wordt de watergang 6 meter breder. Op het verbrede deel bestaat de watergang grotendeels uit een plasdrassituatie. Daarnaast wordt op de locaties 1, 2 en 3 een nevengeul aangelegd. Deze veranderingen hebben invloed op de legger.

De vijf locaties zijn als volgt aangeduid op de legger:

Tabel 2 Overzicht locaties irt de legger

Locatie	Watergang	Verwijzing legger Waterschap Vallei & Veluwe
1	Terwoldse Wetering	Terwoldse Wetering 40-0:09160-09280 District 6, kaartblad 49
2	Nieuwe Wetering/Disbergen II	Nieuwe wetering 40-0:00100-00300
3	Nijbroekse Wetering	Nijbroekse wetering 40-0:05580-05620 + 40-0:05480-05580, Kaartblad 53 en 58
4	Nijbroekse Wetering	Nijbroekse wetering 40-0:05580-05620, Kaartblad 53
5	Nijbroekse Wetering	Nijbroekse wetering 40-0:05900-06100 + 40-0:06260-06280, Kaartblad 53

1.2 Hoe wordt het project uitgevoerd?

Voor realisatie van de natuurvriendelijke oevers en stapstenen wordt de grond afgegraven met een kraan en afgevoerd. Vrijkomende grond wordt deels gebruikt voor landbouwkundige ophoging van percelen of het dempen van kavelsloten in de nabijheid van het werk. Op locatie 2 'Disbergen-2' vervalt het vrijkomende ophoogzand aan Natuurmonumenten. Overtollige grond vervalt aan de aannemer. Uitvoering vindt plaats in de nazomer/herfst/begin winter. De maatregelen dienen voor 1 januari 2016 te zijn gerealiseerd.

Om te voorkomen dat beschermde soorten worden gedood of verwond, worden voor aanvang van de werkzaamheden passende maatregelen genomen. Deze

bestaan enerzijds door de werkzaamheden uit te voeren in perioden waarin de minst nadelige gevolgen te verwachten zijn. Deze werkzaamheden bestaan uit het controleren en eventueel wegvissen van de betreffende werkvakken van de wetering, nadat de wetering is gemaaid. Het vissen vindt plaats onder leiding van een beroepsvisser die wordt gecontracteerd door het waterschap. Voor aanvang van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld en tijdens de uitvoering vindt monitoring plaats.

Afzet van de vrijkomende grond vindt plaats conform de vigerende Nota Bodembeheer van de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen. Voor afzet van de vrijkomende grond is aan nabijgelegen eigenaren gevraagd naar eventuele wensen en behoefte aan vrijkomende grond. In dat geval wordt dus rekening gehouden met de omgeving.

De daadwerkelijke wijze van uitvoering is afhankelijk van de werkwijze van de aannemer. De aannemer is nog niet geselecteerd.

1.3 Welke voorzieningen worden getroffen om nadelige gevolgen ongedaan te maken of te beperken?

Mogelijke nadelige gevolgen zijn beperkt en zijn alleen van toepassing tijdens de uitvoering. Permanente gevolgen zijn niet voorzien. Voor alle locaties vindt op dit moment overleg plaats met aangrenzende eigenaren en andere stakeholders.

Waterhuishouding:

In algemeen zin worden geen nadelige gevolgen voorzien. Specifieke aandacht verdient de locatie Disbergen-2. De grondwaterstand in het zomerhalfjaar fluctueert tussen 0,70-0,80 m minus maaiveld, wat overeenkomt met een NAP-hoogte van + 3.60 - +3.70. Het officiële streefpeil in de Nieuwe Wetering ter plekke van de inrichtingslocatie is NAP +3.05. In de praktijk blijkt het peil te fluctueren tussen + 3.00 - + 3.35. Daarnaast kan water worden ingelaten in tijden van vochttekorten via de stuw Kraaijagersweg. Zo werd op 3 juli 2015 als gevolg daarvan een waterpeil gemeten van +3.47m (*bron: Karel Hanhart, memo 7 juli 2015, Hanhart Consult Lochem, i.o.v. Natuurmonumenten*). In de stapsteen wordt in de nevengeul (het visbotoop) een variabele waterdiepte nagestreefd van 0,70 – 1,20 m. Wanneer uitgegaan wordt van het peil van NAP +3.05 houdt dit in dat tot een maximale diepte van NAP +1.85 ontgraven wordt. De maximale drainagebasis ten opzichte van de grondwaterstand bedraagt daarmee 1,80 m. Dit kan een fors lokaal verdrogend effect betekenen. Dit potentieel nadelige effect wordt zoveel mogelijk gemitigeerd door het areaal dat op de maximale diepte wordt aangelegd zo klein mogelijk te houden, met behoud van KRW-functionaliteit. Daarnaast worden de in- en uitlaatduikers stuwend gelegd op een hoogte van NAP + 3.00m. Hiermee wordt voorkomen dat de stapsteen tot de maximale drainagebasis van NAP +1,85 kan leeglopen en daarmee ook de omliggende gronden kan 'leegtrekken'. In samenspraak met Natuurmonumenten

wordt nader onderzocht of de in- en uitlaatduikers afsluitbaar gemaakt kunnen worden. Hiermee kan bereikt worden dat de stapsteen alleen vismigreerbaar wordt in het paaiseizoen (half april- half juli). In de rest van het jaar is dan min of meer sprake van een grondwatergevoed systeem dat niet beïnvloed wordt door wegzakkende oppervlaktewaterpeilen wanneer er vochttekorten zijn. Het ondiepe deel van de stapsteen wordt ontgraven op 0,50-0,80 m minus maaiveld, waarbij de drainagebasis op de huidige gemiddelde grondwaterstand komt te liggen. Het verdrogend effect blijft dan beperkt tot de perioden wanneer de gemiddelde grondwaterstanden in de rest van het gebied hoger liggen dan 0,70-0,80 m minus maaiveld.

Op de locaties waar natuurvriendelijke oevers worden aangelegd wordt de toename van de oevervegetatie – en daarmee de ruwheidsfactor - gecompenseerd door een toename van het doorstroomprofiel.

Ecologie:

Verontrusting van dieren en/of verstoring van voortplantings- of vaste rust of verblijfsplaatsen is mogelijk. Om negatieve effecten van werkzaamheden op soorten tot een minimum te beperken wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld en worden de verschillende werkvakken voor aanvang gecontroleerd door een beroepsvisser en worden soorten eventueel weggevisst. Mogelijke verstoring is voor alle locaties tijdelijk. Daarnaast zal voor het opstellen van het ecologisch werkprotocol rekening worden gehouden met reeds opgedane ervaringen, zoals ook beschreven in de inventarisatie. Tijdens uitvoering van de werkzaamheden is de ecooloog van het waterschap nauw betrokken.

Grondgebruik:

De gronden die opnieuw worden ingericht, zijn reeds in eigendom van het waterschap. Het waterschap is in gesprek met aanliggende eigenaren over de toegang en het toekomstige beheer. Wat betreft de bereikbaarheid is dat met name van toepassing voor de locaties 3, 4 en 5 langs de Nijbroekse wetering. Door uitvoering eind zomer/ najaar, na het groeiseizoen treedt zo min mogelijk belemmering op van het reguliere grondgebruik. De overige 2 locaties zijn via de openbare weg bereikbaar (locatie 1 en 2). Wel zijn aangrenzende eigenaren op de hoogte gesteld van de plannen en is er overlegd over het toekomstige beheer.

Omgevingsoverlast:

Omgevingsoverlast wordt zoveel mogelijk voorkomen door in de nazomer en herfst uit te voeren. Ook landbouwkundig gezien is dit de meest voor de hand liggende periode wat betreft het grootste deel van de te oogsten gewassen en bodemgesteldheid. De uitvoeringsperiode vindt plaats buiten het broedseizoen. Aandachtspunt bij werkzaamheden in de winter is de temperatuur van het water. Hier wordt rekening mee gehouden door het waterschap. De werkzaamheden worden zoveel mogelijk in overleg met aanliggende eigenaren uitgevoerd. Over de

afvoer van de grond via de openbare weg vindt afstemming plaats met de wegbeheerders van de betreffende gemeentes. De locatie 2 Disbergen-II wordt opengesteld voor wandelaars door het aanleggen van een struinp pad door het gebied. Het gebied is en blijft verboden voor honden. Locatie 1 Terwoldse wetering heeft een opslagplaats van maaisel in het ontwerp staan. Dit is alleen voor deze locatie bedoeld en betreft kortdurende opslag. Doel is om de natte massa enigszins te laten indrogen voor het wordt afgevoerd.

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die aan de uitvoering van het project in de weg staat. Belanghebbenden die onverhoopt toch schade lijden, kunnen verzoeken om schadevergoeding. Het waterschap tracht dan in eerste instantie in minnelijk overleg met de betrokkene tot overeenstemming te komen. Lukt het niet om tot overeenstemming te komen, dan geldt de Schadevergoedingsregeling Waterschap Vallei en Veluwe 2014.

1.4 Legger, beheer en onderhoud

Legger

Naar aanleiding van dit projectplan dient de legger gewijzigd te worden. Ter toelichting: de legger bestaat uit kaarten en teksten; in de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. Ook worden daarin de zogeheten kunstwerken vermeld zoals bruggen, stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en burgers op het gebied van de instandhouding van de waterstaatswerken. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de legger waar de diverse keurzones geografisch gelegen zijn. In deze keurzones gelden er regels voor diverse activiteiten. Deze regels zijn vastgelegd in de keur van het waterschap en houden bijvoorbeeld in dat er niet gegraven mag worden zonder vergunning van het waterschap (watervergunning). Ook kunnen in de legger onderhoudsverplichtingen worden geregeld.

Voor deze leggerwijziging zal nog een apart besluit worden genomen. Zolang dit besluit niet is genomen, geldt dit projectplan als legger (zie daarvoor artikel 2.12 lid 2 van de Keur Waterschap Vallei en Veluwe 2013. De keur is te vinden op <http://www.vallei-veluwe.nl/loket/official/>, zoekterm: *keur*).

Wijziging beheer en onderhoud

Dit projectplan heeft tot gevolg dat het beheer en onderhoud als volgt zal wijzigen:

Locatie 1 Terwoldse wetering:

- De nevengeul dient toegevoegd te worden in de reguliere beheerwerkzaamheden. Hier is het maaien van de bodem, taluds, kanten en onderhoudspad noodzakelijk. Op het terrein is een locatie ingericht voor het verzamelen van maaisel.

- Het periodiek maaien van de als NVO ingerichte oever dient als extra beheersmaatregel te worden opgenomen.

Locatie 2 Disbergen-2:

- Nadere invulling van het beheer en onderhoud op deze locatie vindt plaats in overleg met Natuurmonumenten. In principe is het waterschap verantwoordelijk voor het onderhoud van de natuurvriendelijke oevers en de nevengeul. Natuurmonumenten is verantwoordelijk voor de droge terreindelen en de poelen. Voor het beheer wordt aangesloten bij het gebied Disbergen -1 (schapenbeweiding momenteel).

Locatie 3 Nijbroekse wetering:

- De nevengeul dient toegevoegd te worden in de reguliere beheerwerkzaamheden. Hier is het maaien van de bodem, taluds, kanten en onderhoudspad noodzakelijk.
- Het periodiek maaien van de als natuurvriendelijk ingerichte oever dient als extra beheersmaatregel te worden opgenomen.
- Het bestaande onderhoudspad wordt verlegd en verbreed. Daarnaast wordt er gedeeltelijk een nieuw onderhoudspad aangelegd. Voor het onderhoud dient gehouden rekening te worden met een beperkte uitbreiding van het areaal.
- Het nieuwe bos ten noorden van de nevengeul dient gemiddeld 1x/15 jaar gedund te worden. Daarnaast dient de eerste jaren omvormingsbeheer toegepast te worden.

Locatie 4 en 5 Nijbroekse wetering:

- Het periodiek maaien van de als natuurvriendelijk ingerichte oever dient als extra beheersmaatregel te worden opgenomen.

Zie de definitieve ontwerpen in het inrichtingsplan in bijlage 1 voor de exacte afmetingen en oppervlaktes.

2 Samenwerking

In het plangebied zijn de gemeente Apeldoorn en Natuurmonumenten partners in het gebiedsproces voor locatie 2 'Disbergen-2'. Dit deelgebied valt binnen het gebiedsproces Weteringsebroek en is als nieuwe natuur aangemerkt. Het beheer van de droge delen van deze locatie zal worden uitgevoerd door Natuurmonumenten.

3 Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is gericht op:

- a. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Conclusie: De chemische en ecologische kwaliteit wordt verbeterd voor alle locaties. Dat is immers een hoofddoelstelling van de KRW. Daarnaast is een bijkomstigheid dat het watersysteem extra ruimte krijgt door aanleg van de natuurvriendelijke oevers en nevengeulen. De waterbergende functie wordt daarmee vergroot. Locatie 2 wordt opengesteld voor publiek.

4 Uitvoerbaarheid

4.1 Samenhang met ander beleid

Vermelden hoe het projectplan hierin past (alleen opnemen indien van toepassing).

4.2 Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) zijn voor het gebied waar het project wordt uitgevoerd meerdere bestemmingsplannen vastgesteld, te weten:

Locatie 1: Bestemmingsplan Buitengebied Epe (voorontwerp) en Bestemmingsplan Buitengebied (2010);

Locatie 2: Bestemmingsplan Buitengebied Noordoost (gemeente Apeldoorn);

Locatie 3, 4, 5: Bestemmingsplan Buitengebied (gemeente Voorst).

Voor de locaties 1, 3, 4, 5 is geen sprake van strijdigheid met de vigerende bestemmingsplannen. Hierdoor kan het enkel noodzakelijk zijn om een Omgevingsvergunning aan te vragen in het geval er aanlegvoorschriften zijn opgenomen voor het uitvoeren van werk en werkzaamheden. Dat is van toepassing voor de locaties 3, 4 en 5, gelegen binnen de gemeente Voorst. Hiervoor zijn aanlegvoorschriften opgenomen in het vigerende bestemmingsplan Buitengebied. Deze aanlegvoorschriften zijn opgesteld met het oog op het behouden van de aanwezige landschappelijke en archeologische waarden. De gemeente dient deze werkzaamheden, die worden uitgevoerd binnen de dubbelbestemmingen, te toetsen om vast te stellen dat de aanwezige waarden niet worden aangetast.

Voor locatie 2 'Disbergen-2' in de gemeente Apeldoorn is er wel sprake van een strijdigheid met het vigerende bestemmingsplan. Hiervoor dient een ontheffing voor handelen in strijd met de regels voor ruimtelijke ordening te worden aangevraagd.

Verder zijn de volgende overige vergunningen en besluiten van belang:

- Ontheffing Flora- en Faunawet in verband met de aanwezigheid van 2 beschermde vissoorten (bittervoorn en grote modderkruiper) – bevoegd gezag is het Ministerie van EZ.;
- Ontgrondingsvergunning voor deelgebied 2 – bevoegd gezag provincie Gelderland. (Dit betreft een ontgrondingsverplichting, omdat niet wordt voldaan aan de vrijstellingsbevoegdheden van artikel 3.4.3.1.);
- Ontgrondingsmelding voor locaties 1, 3, 4, 5 – bevoegd gezag provincie Gelderland. (in dit geval is er een meldingsplicht op basis van artikel 3.4.3.3 van de Provinciale Omgevingsverordening Gelderland en vrijstelling voor een

ontgrondingsvergunning op basis van Artikel 3.4.3.1., lid 1, sub g en sub h van de Provinciale Omgevingsverordening Gelderland.

4.3 Planning

De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september – december 2015.

4.4 overige uitvoeringsaspecten

Er zijn geen overige uitvoeringsaspecten van toepassing.

5 Procedure

5.1 Inspraakreacties

Over dit ontwerp-projectplan kunnen belanghebbenden hun zienswijze (reactie) geven tijdens de inspraakprocedure. Meer informatie hierover is te vinden in de bekendmaking. In het definitieve projectplan zal worden aangegeven hoe met de eventuele zienswijzen is/ wordt omgegaan.

5.2 Beroep bij de rechtbank

Tegen het definitieve besluit kunnen belanghebbenden die een zienswijze hebben gegeven, beroep bij de rechtbank instellen.

5.3 Wettelijke basis

Dit besluit betreft een Projectplan als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet. Het college van dijkgraaf en heemraden is bevoegd tot het nemen van dit besluit in verband met artikel 7, aanhef en sub c van de Organisatieverordening Waterschap Vallei en Veluwe 2013. De projectprocedure van artikel 5.5 en volgende van de Waterwet is niet van toepassing (dit is een uitgebreide procedure voor waterstaatswerken van bovenlokale betekenis).

5.4 Medewerking eigenaren

De uitvoering van de maatregelen uit dit projectplan gebeurt zo veel mogelijk in goed overleg met de betrokken perceeleigenaren en kan waar nodig worden vastgelegd in overeenkomsten. Mocht het niet lukken om overeenstemming te bereiken, dan kan het waterschap besluiten om de benodigde gronden te onteigenen of om aan rechthebbenden een gedoogplicht op te leggen (conform de Waterwet). Het streven blijft echter om de uitvoering in goed overleg te laten plaatsvinden.

6 Contactpersonen uitvoering

Voor inhoudelijke vragen over het projectplan kunt u contact opnemen met de heer R. ten Tusscher, telefoonnummer (055) 5272 911.

Voor vragen over de procedure of voor juridische vragen kunt u contact opnemen met de heer J. Doude van Troostwijk, telefoonnummer (055) 5272 911.

7 Bijlage(n)

1. Inrichtingsplan KRW Noordelijke IJsselvallei (inclusief kaartmateriaal en dwarsdoorsnedes per locatie)